

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/496/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812212729
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3812212729.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v spore žalobkyne O., zastúpenej M. proti žalovanému T., zastúpenému B., o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na odvolanie žalobkyne proti medzitýmnemu rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 09. marca 2015, č.k. 11C/120/2012-183, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom rozhodol, že nehnuteľnosť - pozemok nachádzajúci sa v k. ú. C., zapísaný v LV č. XXXX, parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - účastníkov konania (strán sporu) . Súd prvej inštancie mal preukázané, že uznesením Obecného zastupiteľstva C. č. XXX bol schválený prevod majetku obce - stavebné pozemky v III. stavebnej IBV v sume 700 Sk (23,24 Eur) na základe uzavretých kúpnych zmlúv, medzi ktorými bol aj sporný pozemok (parc.č. XXXX/XXX) pre žalovaného a pozemok pre M.. L. J.. Kúpnu zmluvu uzatvorila Obec C. so žalovaným ako jediným vlastníkom sporného pozemku za kúpnu cenu 350.000 Sk, ktorú uhradil jeho brat M.. L. J., o čom svedčí pokladničný doklad peňažného ústavu V. K.. Na liste vlastníctva je zapísaný ako výlučný vlastník žalovaný. Súd prvej inštancie vyjadril názor, že ak strany sporu neuzavreli písomnú zmluvu o prevode pozemku, uzavrel ju len žalovaný ako kupujúci, ktorý prejavil nesporne vôľu nadobudnúť parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² do svojho výlučného vlastníctva, kúpnu cenu zaplatil brat žalovaného pre žalovaného, teda len pre jedného z manželov za trvania manželstva, sporná nehnuteľnosť sa stala predmetom výlučného vlastníctva žalovaného. Iná by bola situácia, ak by sa v konaní preukázalo, že žalobkyňa tiež mala vôľu kúpiť tento pozemok a časť peňazí bolo z peňazí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Takúto vôľu však žalobkyňa neprejavila, hoci tvrdila, že chceli spolu so žalovaným stavať dom. V konaní súd prvej inštancie nemal preukázané, že polovica kúpnej ceny za pozemok patrila do BSM účastníkov. Išlo len o tvrdenie svedkyne - matky žalobkyne a žalobkyne, ktoré žiadnym spôsobom nepreukázali, žiadne dôkazy na svoje tvrdenie neprodukovali. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie so zreteľom na vyriešenie opodstatnenosti základu nároku a so zásadou hospodárnosti medzitýmnym rozsudkom v zmysle ust. § 152 ods. 2 O.s.p. vyslovil, že sporný pozemok nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 149 ods. 1, § 143, § 150 Obč. zákonníka.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa a domáhala sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a prikázal súdu konať a vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov s tým, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX k.ú. C. parc. č. XXXX/XXX o výmere XXX m² patrí do masy BSM. Záver súdu prvej inštancie, že predmetný pozemok nepatrí do masy BSM nepovažovala za správny a v tejto súvislosti poukázala na znenie ust. § 143 Obč. zákonníka. Zdôraznila, že žalovaný na pojednávaní dňa 13.11.2012 výslovne uviedol, že predmetný

pozemok kúpili na základe kúpenej zmluvy zo dňa 12.01.2007 za cenu 350.000,- Sk, ktorú mu požičal brat. Tvrdila, že 157.000,- Sk vyplatili ako časť kúpenej ceny zo spoločných peňazí a zvyšok požičal brat žalovaného vo výške 175.000,- Sk, ktoré vrátili v roku 2009. Na pojednávaní dňa 13.12.2012 brat žalovaného M. J. potvrdil, že kúpili so žalovaným pozemky k.ú. C. s tým, že on zaplatil obe kúpne ceny a potvrdil, že sa jednalo o pôžičku stranám sporu. Dňa 01.07.2014 žalovaný opätovne deklaroval, že sa jednalo o pôžičku pokiaľ ide o kúpnu cenu pozemku, nakoľko uviedol, že keď bude mať peniaze, tieto vrátia jeho bratovi. Poukázala na výpoveď svedkyne M. V.. Dôvodila, že z judikatúry Najvyššieho súdu SR vyplýva, „...že o nadobudnutie vecí za výlučné prostriedky len jedného z manželov nemožno uvažovať v prípade, ak je vec získaná za prostriedky získané pôžičkou, aj keď ju dojednal len ten manžel, ktorého výlučné prostriedky boli neskôr požičané na jej zapltenie“. Ďalej poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 8Cz 36/69, z ktorého vyplýva, že „...ak vznikol za trvania manželstva dlh, z ktorého bol zaviazaný len jeden z manželov, ktorý napríklad uzavrel vo svojom mene zmluvu o pôžičke, a ak boli takto získané peniaze použité na kúpenie nejakej veci, patrí aj táto majetková hodnota za splnenia ostatných podmienok do bezpodielového spoluvlastníctva“. Závery súdu prvej inštancie v odôvodnení jeho rozsudku sú v príkrom rozpore s prevedeným dokazovaním, pretože žalovaný vo svojich podaniach ako aj výpovediach uviedol, že predmetnú nehnuteľnosť zakúpili za trvania manželstva za sumu 350.000,- Sk, čo bola pôžička, ktorú uzavreli s jeho bratom, pričom nikdy neuvádzal, že by mal dôvod nadobudnúť predmetnú nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva. Závery súdu prvej inštancie považovala za nepochopiteľné, keď v spise sa nachádza i výpoveď brata žalovaného M. J., ktorý výslovne uviedol, že sumu 350.000,- Sk, ktorú zaplatil ako kúpnu cenu za predmetný pozemok, je možné považovať za pôžičku stranám sporu. Poukázala tiež na skutočnosť, že vo veci boli vykonané štyri pojednávania, nariadené znalecké dokazovanie a následne rozhodnuté po štyroch rokoch, že predmetná nehnuteľnosť nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na zápisnicu z pojednávania zo dňa 01.07.2014 a na výsluch svedkyne M. V., ktorá uviedla, že sa so žalobkyňou nikdy nerozprávala o kúpe pozemku na výstavbu rodinného domu a jej výpoveď, že brat žalovaného kúpil pre syna pozemok, lebo má dvoch synov. Ďalej uviedol, že nikdy sa so žalobkyňou ani jej matkou nerozprával o tom, že kúpi nehnuteľnosť - stavebný pozemok na výstavbu rodinného domu, nakoľko nemali dostačujúce prostriedky, a to nielen na kúpu pozemku, ale ani na výstavbu rodinného domu. Peniaze na predmetnú nehnuteľnosť mu výlučne dal jeho brat, ktorý nikdy nepovedal, že suma 350.000,- Sk bola pôžička. Jednalo sa o skrytý právny úkon, nakoľko jeho brat má dve deti a kupoval pozemok pre seba a svoje deti, keďže uznesením Obecného zastupiteľstva Obce C. nebola takáto možnosť, na liste vlastníctva vystupuje on ako vlastník. Nikdy sa ako vlastník tejto nehnuteľnosti necítil a nikdy neuvažoval o výstavbe rodinného domu.

4. Po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a podaní odvolania žalobkyňou došlo k zmene právnej úpravy sporového konania, keď dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.). V prechodných ustanoveniach (§ 470 ods. 1, ods. 2) CSP stanovil, že ak neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, avšak s tým, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. V zmysle tohto ustanovenia odvolací súd posudzoval včasnosť a dôvodnosť odvolania podľa ustanovení O.s.p. účinných v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie (pokiaľ ide o vecný obsah odvolania). Procesne postupoval odvolací súd už podľa nových procesných ustanovení CSP.

5. Krajský súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. V danej veci súd prvej inštancie s poukazom na § 152 ods. 2 O.s.p. (účinného do 30.06.2016) rozhodol medzitýmnym rozsudkom tak, že pozemok v k.ú. C., zapísaný na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/XXX o výmere XXXmX nepatrí do BSM strán sporu.

7. Podľa § 152 ods. 1 vety prvej O.s.p. (účinného do 30.06.2016) rozsudkom rozhoduje súd o veci samej.

8. Podľa § 152 ods. 2 O.s.p. (účinného do 30.06.2016) rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže sa rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti, alebo len o jej základe.

9. Prejavom hospodárnosti konania je rozhodnúť jediným rozsudkom o celej prejednávanej veci a vyčerpať tak celý predmet konania (§ 152 ods. 2 prvá veta O.s.p. účinného do 30.06.2016). Z uvedeného pravidla predstavuje výnimku druhá veta § 152 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.06.2016, keď za podmienky, že je to účelné, môže súd rozhodnúť rozsudkom najskôr o základe prejednávanej veci (tzv. medzitýmny rozsudkom) a o výške nároku rozhodne v konečnom rozsudku.

10. Medzitýmny rozsudok predstavuje rozsudok o základe uplatneného nároku. Súdna prax už v minulosti dospela k záveru, že za základ prejednávanej veci, o ktorom súd môže rozhodnúť medzitýmny rozsudkom, je potrebné spravidla považovať všetky sporné otázky vyplývajúce z uplatňovanej žaloby, ktoré musí súd posúdiť, ak má o veci rozhodnúť, s výnimkou výšky nároku. Sú to všetky okolnosti determinujúce výšku predmetu konania, ktoré musí súd posúdiť, ak má o veci rozhodnúť. Týmto rozsudkom sa súd vyjadruje k tomu, či žalobca má vôbec na požadované plnenie právo a v akom rozsahu. Rozhodnutie o základe veci je v prvom rade rozhodnutím o skutkovom základe sporu, ktorým je uplatnený nárok charakterizovaný a z ktorého sa odvíja právne posúdenie základu veci. Ide o všetky skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku, s výnimkou okolností, ktoré sa týkajú samej výšky nároku. Medzitýmny rozsudkom tak musí byť rozhodnuté o celom základe prejednávanej veci, nielen o určitej spornej právnej otázke, týkajúcej sa uplatneného žalobného nároku. Týmto rozhodnutím nemožno riešiť predbežné otázky. Výrok o predbežnej otázke, hoci aj vo veci rozhodujúcej, neprichádza do úvahy. Žiadna právna ani skutková otázka nemôže byť posudzovaná jednotlivo (samostatne) a odvolací súd sa k nej v takejto súvislosti nemôže ani vyjadrovať. Posúdenie predbežnej otázky nemôže byť vyjadrené formou výroku, ale sa môže prejavíť len v spôsobe rozhodnutia vo veci samej a môže byť uvedené len v odôvodnení rozsudku, pretože ako už bolo vyššie uvedené, základom veci je všetko, čo nemožno podriaďiť pod pojem výška uplatneného nároku, a preto musia byť vyriešené všetky otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aj výrok medzitýmneho rozsudku musí byť vyslovený tak, že nárok je opodstatnený (daný).

11. V preskúmvanej veci neboli splnené podmienky, aby súd prvej inštancie rozhodoval vo veci medzitýmny rozsudkom, čím zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

12. Postup súdu prvej inštancie bolo potrebné považovať za nesprávny v tom, že rozsudkom nerozhodol o základe nároku, ale len o predbežnej otázke, či sporný pozemok patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, teda či určitý majetok tvorí masu BSM alebo nie, a či je, alebo nie je predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, v čom by mala podľa jeho názoru spočívať otázka výšky nároku, o ktorej by malo byť rozhodnuté rozsudkom konečným, pričom o tom, či niektorá z nehnuteľností patrí do masy BSM, a teda či je alebo nie je predmetom jeho vyporiadania, nie je možné rozhodnúť medzitýmny rozsudkom, pretože tu nejde o pomer základu uplatňovaného nároku a jeho výšky v zmysle § 152 ods. 2 O.s.p. (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 188/2013).

13. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie pochybil aj tým, že rozhodol tzv. negatívnym medzitýmny rozsudkom, ktorého vydanie je vylúčené i v konaniach, v ktorých ide o pomer základu a jeho výšky a je možné medzitýmny rozsudkom v nich rozhodnúť.

14. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Úlohou súdu prvej inštancie bude ustáliť masu BSM, posúdiť všetky predbežné otázky v danej veci a rozhodnúť konečným rozsudkom.

16. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).